

Roger Larsson vitjar í Føroyum

*Ein nýggjur vindur
blæsur yvir tæn-
astuna og møtini
hjá Roger Larsson.
Fyri tveimum árum
síðani var hann
troysttur og útkoyrd-
ur, men so kom
Harrin til hansara
við einari sterkari
endurnýggjan.
Ein kappi sum
sveipaði hann í
nýggja salving, var
sigdur niður yvir
hann frá himli.*

Í tólv ár hevur Roger Larsson ferðast í Norðanlondunum, harav tvær reisir í Føroyum og havt møtir. Viku eftir viku, ár eftir ár. Í nógvum samkomum er møtirøðin við Roger Larsson ársins størsta tiltak. Tað verður fyrireikað við nógvari bøn, tilrættalegging og lýsingum. Tá ið Roger Larsson kemur á vitjan skulu menniskjur verða frelst og samkoman fáa nýggja kraft og nýggjar visionir.

Mangan er tað eisini so.

Tá ið ein verður so hart koyrdur, er tað ikki ringt at skilja, at Roger kendi seg troysttan og útslitnan fyri tveimum árum síðani. Salving Andans var ikki longur frísk og nýggj. Hann stríddist alt meir í egnari kraft, líka til við árslok í 1994, tá møtti Harrin honum við nýggjari salving frá himlinum.

– Eg bað sjálvandi Harran um endurnýggjan, men eg rópti ikki av heilum huga.

– Mitt í mínum hálvhjartaða rópi til Gud sá eg ein kappa koma niður av himli móti mær. „Á, Halleluja, nú kemur ein endurnýggjanar kappi og sveipar seg um meg“, hugsaði eg.

– Men so var ikki. Eg rætti meg upp fyrri at taka ímóti meg, men hann varð drigin undan. Eg gjørdist vónsvikin. Eg kendi kraftina av hesum nýggja, sum skuldi koma yvir meg, men Gud tók tað frá mær aftur.

Ein nýggjur kappi

– Tað kom ein neyð á meg og í fyra tímar stríddist eg í bøn fyrri Guds ásjón. Eg fekk náði at venda mær frá nógvum, sum hevði fyllt meg við minum egna hugskotum. Eg helt, at eg hevði tyding! Eg, eg, var komið yvir meg. Nú slapp tað at doyggja!

– Tá kom tann nýggi kappin yvir meg!

– Síðani tann dag hevur nakað nýtt verið á hvørjum møti. Stríðslogin hevur verið bjartari enn nakrantíð. Guds kærleiki verður opinberaður.

– Fyrr tørvaði mær at vísa hvat eg kundi, men tað hevur Harrin tikið burtur. Eg havi biðið Gud um fyrigeving fyrri, at vit so mangan hava veipað við okkara ørmum, so at Jesus er skumpaður burtur. Eg biði: „Harrí, ger meg til ein tænara eftir tínum sinni, ikki eftir nøkrum mynstri.“ Harrin sigur við meg: „Roger, royn ikki at stýra møtinum! Ver bert ein tænnari.“

Ein nýggj andans úthelling

Nú hoyrist ein sigrar, har Roger hevur borið Orðið fram. Tað verður boðað frá úthelling av Andanum, gleði, einleika, endurreisn og frelsu.

– Men nú kemur ein nýggj bylgja og skolar burtur alt tungt, som vit hava drigist við. Nú kemur ein undurfull alda av kærleika Guds og gleði yvir tey kristnu. Múrar og forðingar rapa. Tey kristnu eru í ferð við at umbroytast.

Tann profetiska tænnastan

Roger Larsson ansar væl eftir ikki at skapa nakað sjálvur í tænnastu síni. Hann ynskir bara at taka ímóti frá Harranum og gera tað, sum hann sigur og byggir seg ikki fyrri menniskjaligum meiningum. Hann ynskir at fara har, sum Andin leiðir hann. Og um onkur læsir dýrnar, so fáa tey ikki tann boðskapin frá Gudi, sum teimum tørv-
aði.

Harrans Andí leiðir okkum inn í gleðishöllir, inn í

høllir, sum eru so undurfullar. Vit sleppa at gleðast og frøðast og gráta ella fleenna saman – síðani leiðir Harrin okkum víðari. Andin ger okkum før fyrri at náa heiminn við frelsuboðskapinum.

Latið okkum øll vera við í tí, sum Harrin ger í hesum døgum.

Í LÆRARASKÚLA- HÖLLINI 8. - 12. JAN.

Fyrst í nýggja árinum fær samkoman Rhema vitjan av Roger Larsson og verða møtini við honum í Læraraskúlahøllini 8.-12. januar. Nærri verður lýst í bløðun-
um um tað.

So sit ikki heima, men kom og hoyr hvat Harrin hevur at siga okkum kristnu í Føroyum. Hansara ætlan við hesum landi er ikki fullførd enn, men hon hevur skund, tí Jesus kemur skjótt aftur. Sjálv um møtistúlin kanska ikki er akkurat sum tú ert vanur við, so legg kritikkinn eftir heima, og tak ímóti tí, sum Harrin hevur at siga í hesum døgum. Kring allan heim er Harrin við at endurreisa samkomu sína, og hann spyr ikki eftir etikettum, men fer inn har, sum Hann verður móttikin. Mátti Hann í Føroyum funnið opnar og móttakligar samkomur, sum bara ynsktu at gera Fadirsins vilja.

„Fáid tí annað sinnið og vendið við, so syndir tykkara kunnu verða útsrikaðar, og lívanartíðir kunnu koma frá ásjón Harrans, og Hann kann senda hin tykkum ætlaða Kristus, Jesus, sum Himmalin skal hýsa, intil tær tíðir tá ið all verður endurreist, sum Gud hevur talað um við munni heilagra profeta Sína fráupphavi.“ Ap. 3,19-21.

Íslandsklokkkan á føroyskum

ÍSLANDSKLOKKKAN eftir Halldór Laxness (f. 1902) er útkomin í tyðing eftir Sigurð Joensen (1911-1993). Forlagið Ungu Føroyar geva út

Søgulig skaldsøga

ÍSLANDSKLOKKKAN er ein søgulig skaldsøga. Tað er eitt tað dapprasta tíðarskeiðið í søgu Íslands - 18. öld undir danskum einavaldskongi og einahandli, við umfarsstjúkum og náttúruvanlukkum - sum er bakgrundin fyrri ÍSLANDSKLOKKKUN.

Eitt dapurt tíðarskeið

Pokurnar gingu 1707-1708, og tá doyðu 18.000 fólk ella ein triðingur av fólkinum. Eldgos og havísur vóru ár um ár og gjørdur, at eingin fiskur fekt, og eingin gróður var á landi. Fólkalíði, sum hevði verið minst 80.000 um ár 1000, kom niður í 38.000. Í 1780 vóru ætlanir frammi í Danmark um at bjarga íslendingum við at flyta teir allar til Jútlands at bøgva. Aftrat náttúruvanlukkunum kom stýrslagið: embætismenn stýrdu við harðari hond, dømdu harðar dómur, ofta uttan prógv. Pátrúgvinn var nívanandi, „gandakallar“ vóru brendir á báli. Tann kongligi einahandlin var leigaður út til fyra danskar keypmenn, ein í hvørjum landsfjórðingi; eingin mátti keypa frá ella selja øðrum keypmönnum enn tí í sínum egna landsfjórðingi, hóast aðrir vóru høgligari og høvdu betri vøru og prís. Strong revsing var fyrri loynihandil. Ærumeiðandi orð um kong og hansara kostaðu bødilsflegju. Menn vóru hálsfogdir og brendir á báli, kvinnur druknaðar. Menn mistu hond, tungan varð skorin úr teimum, teir vóru húðflongdir og sendir á Bremerhólmi; kvinnur í Spunahúsið.

Hevuðspersónarnir

Burtur úr søguséðanirum skapar høvundurin fritt søgugongd eins væl og persónar.

Jón

Spirin til Íslandsklokkkanu var eitt bræv, dagsett 31. juli 1708 á Tingvøllum (pr. í 3. útg. av Íslandsklokkkuni), frá manni, Jón Hreggviðsson at navni, til Arna Magnússon, handritasavnara, sum biður Arna hjálpa sær at koma undir lögligan dóm í ákerumáli, skuldsættur sum hann er fyrri at hava dripið bødilin Sigurð Snorrason. Her fekk Halldór Laxness fyrirmyndina til tann ókúgandi almúgumanninn við sama navni í skaldsøguni, sum hann síðani yrkir aftrat.

Snæfríð Íslandssól

Løgmandóttirin Snæfríð hevur onga beinleiðis fyrirmynd í søguligum heimildum. Hon er yvirsettargenta, stolt, bókliga mentað, tekur til latin eins væl og Eddukvæði og Íslendingasögur, hevur arvað skaldatunguna í móðurætt, krógvar seg aftan fyrri spei og gátufør orð. Hon stendur uttan fyrri tann ortodoksa kristindomin í umhvørvinum og líkist kvinnum í forn-søgnum. Ikki goðska, men heiður og sømd er fyrsta boð hjá henni. Gjøgnum skaldsøguna verður hon ein ímynd fyrri Ísland, „drotning Norðurlanda“, sigur Jón Hreggviðsson.

Arnas Arnaeus

Arnas Arnaeus í Íslandsklokkkuni er fritt skapaður eftir Arna Magnússyni handritasavnara (1663-1730), skrivara í kongliga skjalasavninum í Keypmannahavn. Arni Magnússon var fyrsti professari í danskari fornfrøði, eftirmaður hansara í embætinum var Ludvík Holberg. Arni Magnússon var tann fyrsti, sum í riti (1699) vendi sær ímóti, at sokallaðr gandakellingar vóru brendar í Danmark. Eftir kongsboðum ferðaðist hann saman við Páll Víðalín um Ísland árin 1702-12 og kannaði víðurskiftini. Lsing teirra, *Jardabók Arna Magnússonar*, er ein rík heimild um tíðina.

55 bókakistur á 20 hestum

Tá ið hann fór úr Íslandi 1712, læt hann handritini, sum hann hevði savnað á ferðini, vera eftir í Skálholti, tí kriggi var millum Svøríkis og Danmarkar. Í 1720 fekk hann 55 bókakistur sendandi úr Íslandi. Tær vóru fluttar til skips á tjuðu hestum. Yvirhøvur keypti hann øll handrit, sum hann kom framá, sama hvat tey kostaðu. 20. oktober 1728 kom eldur í í Keypmannahavn. Arni helt sær vera vandaleyst, men ellivu dagar seinni var eldurin komin at savninum. Eingin av prentaðu bókunum bjargaðist, men kanska triðingurin av handritunum. Hetta gjørdist síðani Savn Arna Magnússonar í Keypmannahavn. „Her fara bókur, hvørs líki ikki finst í allari veröldini“, segði Arni. Hann var ikki sami maður eftir hetta; kortini fór hann beinanvegin at biðja vinir sínar fylla í gloppini, men ikki langt eftir doyði hann. Arni var giftur við einari ríkari danskari einkju.

Søgan og samtíðin

Samtíðin var høvundinum ikki minni í huga enn fortíðin, tá ið hann skrivaði Íslandsklokkkan; um tað, at hann fór at skriva Íslandsklokkkanu hevur hann sagt

... ein høvundur er nýfarn undir eina bók, sum hann í átján ár hevur biðið gudarnar sleppa sær undan at skriva. Høvundurin heldur uppgávuna vera sær ov tunga, hann nýtir framman fyrri øllum hesum stríðandi lívi, sum krevur, at hann gevur tí mál og form, noktar blankt og noktar aftur at seta seg í slíkan vanda - men hann hevur nú einaferð sett seg í veð til skapandi megi lívsins, og hon heldur á at krevja hann heilan og allan...

(Vettvangur dagsins 1942)

Um tað mundið, tá ið Íslandsklokkkan varð skrivað og kom út, trókaði kravið um loysing frá Danmark á, og eftir avtalu frá 1918 varð Ísland við tjóðaratkvæði leyst frá Danmark í 1944. Tungt vígaði tað í grundgevingum íslendinga fyrri frælsiskravi sínum, at teir vóru ein tjóð við sínum egna máli og mentan, sum skinnbókurnar vísu. Longu tá ið íslendingar tóku sær heimastýri í 1904, kom ynski um at fáa tey íslendsku skjölini í savninum eftir Arna Magnússon aftur til Íslands. Og eftir at fullveldið var stovnað í 1944 - um somu tíð sum Íslandsklokkkan kom út - tóku íslendingar upp samráðingir við danir um handritini. Eftir harðar samráðingar fekt at enda semja um Handritamálið í 1971.